

Papež o duchovním doprovázení

Papež František uzavřel cyklus katechezí o rozlišování. Řekl, že „porovnat náš život s druhým člověkem, který má zkušenosti, je velká pomoc, jak poznat sám sebe.

04.01.2023

Drazí bratři a sestry, dobré ráno!

Než začneme tuto katechezi, chtěl bych se připojit k těm, kteří zde vedle nás vzdávají hold Benediktu XVI., a adresovat mu své myšlenky, protože

byl velkým učitelem katecheze. Jeho bystré a jemné myšlení nebylo sebestředné, ale ekleziální, protože nás vždy chtěl doprovázet na cestě k setkání s Ježíšem. Ježíš, Vzkříšený Ukřižovaný, Živý a Pán, byl cílem, ke kterému nás vedl papež Benedikt XVI., když nás vedl za ruku. Kéž nám pomůže znovu objevit v Kristu radost z víry a naději pro život.

Dnešní katechezí uzavíráme cyklus věnovaný tématu rozlišování, a to dokončením pojednání o pomůckách, které mohou a musí podporovat proces rozlišování. Jednou z nich je duchovní doprovázení, důležité především pro sebepoznání, které je, jak jsme viděli, nezbytnou podmínkou pro rozlišování. Pohled do zrcadla sám o sobě ne vždy pomáhá, protože člověk si může obraz upravit. Na druhou stranu, když se podíváte do zrcadla s pomocí druhého, velmi vám to pomůže, protože vám druhý řekne pravdu -

když je to skutečně pravda - a tak vám pomůže.

Boží milost v nás vždy pracuje s naší přirozeností. Když se zamyslíme nad podobenstvím z evangelia, můžeme milost přirovnat k dobrému semeni a přirozenost k půdě (srov. Mk 4,3-9). Důležité je především dát se poznat, aniž bychom se tedy báli sdílet křehčí stránky, v nichž objevujeme, že jsme citlivější, slabší nebo se bojíme, že nás někdo odsoudí. Dát se poznat, projevit sebe sama osobě, která nás takto doprovází na cestě životem. Ne že by rozhodoval za nás, to ne: ale protože nás doprovází. Protože křehkost je ve skutečnosti naším skutečným bohatstvím: všichni jsme bohatí svou křehkostí; skutečným bohatstvím, které se musíme naučit respektovat a přijímat, protože když je nabídnuto Bohu, činí nás schopnými laskavosti, milosrdenství a lásky. Pozor na lidi, kteří se necítí křehcí: jsou drsní, diktátorští.

Naopak lidé, kteří pokorně uznávají svou vlastní křehkost, jsou k druhým chápavější a vstřícnější. Křehkost - dalo by se říci - nás dělá lidmi. Není náhodou, že první ze tří Ježíšových pokušení na poušti - to, které se týká hladu - se nás snaží připravit o křehkost a předkládá nám ji jako zlo, kterého se musíme zbavit, jako překážku, která nám brání být jako Bůh. A přesto je to náš nejcennější poklad: Bůh, aby nás učinil podobnými sobě, chtěl s námi sdílet naši vlastní křehkost v plném rozsahu. Podívejme se na kříž: to je Bůh, který sestoupil právě do křehkosti. Podívejme se na betlém, který sahá až k velké lidské slabosti. On sdílel naši křehkost.

A duchovní doprovázení, pokud je poddajné Duchu svatému, pomáhá odhalit i vážná nedorozumění v našem pohledu na sebe sama a v našem vztahu s Pánem. Evangelium uvádí několik příkladů objasňujících

a osvobozujících rozhovorů, které Ježíš vedl. Vzpomeňme si třeba na ten se Samaritánkou - vždycky je tam ta Ježíšova moudrost a laskavost -, vzpomeňme si na ten se Zacheem, vzpomeňme si na ten s hříšnou ženou, vzpomeňme si na ten s Nikodémem a na ten s učedníky z Emauz: na způsob, jakým se k nim Ježíš vztahuje. Lidé, kteří se skutečně setkali s Ježíšem, se nebojí otevřít mu své srdce, ukázat mu svou zranitelnost, svou nedostatečnost a křehkost. Tímto způsobem se jejich sdílení sebe sama stává zkušeností spásy, odpuštění, které svobodně přijali. Vyprávět před druhým člověkem o tom, co jsme prožili nebo co hledáme, nám pomáhá vnést do našeho nitra jasnost a vynést na světlo mnoho myšlenek, které nás obývají a které nás často znepokojují svým neodbytným opakováním. Kolikrát nás v temných chvílích napadají takové myšlenky: „Všechno jsem udělal špatně, nemám žádnou

cenu, nikdo mi nerozumí, nikdy to nedokážu, jsem odsouzen k neúspěchu.“ Kolikrát nás napadají takové myšlenky. Falešné a jedovaté myšlenky, které setkání s druhými pomáhá odhalit, abychom se cítili Bohem milováni a přijati takoví, jací jsme, a mohli pro něj konat dobré věci. S překvapením objevujeme jiné způsoby vidění věcí, projevy dobra, které v nás byly vždy přítomny. Je pravda, že se můžeme svěřit se svými slabostmi druhému, tomu, kdo nás doprovází v životě, v duchovním životě, mistru duchovního života, ať je to laik, kněz, kdokoli nás doprovází; a říci: „Podívej, co se mi děje: jsem ubožák, dějí se mi takové věci“, a pak slyšet od druhého: „Ano, máme je všichni, tyhle věci...“ Toto nám pomáhá dobře si je ujasnit a vidět, odkud pocházejí, a tak je překonat.

Ten, kdo doprovází - doprovázející osoba - nezastupuje místo Boha,

nevykonává práci místo doprovázeného, ale kráčí po jeho boku, povzbuzuje ho, aby četl, co se děje v jeho srdci, na místě par excellence, kde promlouvá Hospodin. Duchovního průvodce někdy nazýváme duchovním vůdcem - to se mi nelíbí: říkejme spíše duchovní průvodce, je to lepší - je to ten, kdo vám říká: „Dobře, ale podívej se sem, podívej se tam.“ Upozorňuje vás na věci, které mohou být pomínuty; pomáhá nám lépe porozumět znamením doby, hlasu Božímu, hlasu pokušitele, hlasu těžkostí, které nemohu překonat. Proto je velmi důležité, abychom nebyli na cestě sami. Ve africké moudrosti - protože mají tuto kmenovou mystiku - se říká: „Chceš-li dorazit rychle, jdi sám, chceš-li dorazit bezpečně, jdi s ostatními.“ Jdi v doprovodu, jdi se svými lidmi. To je důležité. V duchovním životě je lepší, když nás doprovází někdo, kdo zná naši situaci a pomáhá nám. A to je

duchovní doprovázení. Toto doprovázení může být plodné, pokud jsme na obou stranách zakusili synovství a duchovní bratrství. To, že jsme Božími dětmi, zjišťujeme ve chvíli, kdy zjistíme, že jsme bratři, děti téhož Otce. Proto je nezbytné být součástí komunity v pohybu. Nejsme sami, jsme lidmi národa, lidu, kráčejícího města, církve, farnosti, této skupiny... společenství na cestě. Člověk nejde k Bohu sám: to nejde. Musíme tomu dobře rozumět. Stejně jako v evangelijním příběhu o ochrnutém jsme často podpoření a uzdraveni díky víře někoho jiného (srov. Mk 2,1-5), kdo nám pomáhá jít dál, protože každý z nás někdy trpí vnitřní paralýzou a potřebuje někoho, kdo nám pomůže tento konflikt s jeho pomocí překonat. Nezapomínejme na to, že k Bohu nejdeme sami; jindy jsme to my, kdo se angažuje za jiného bratra nebo sestru, a jsme průvodci, kteří pomáhají tomuto druhému člověku.

Bez zkušenosti synovství a bratrství může doprovázení vést k nereálným očekáváním, k nedorozuměním a k závislostem, které člověka ponechávají v infantilním stavu. Ne: jako doprovod, ale jako Boží děti a bratři.

Panna Maria je učitelkou rozlišování: málo mluví, hodně naslouchá a uchovává ve svém srdci (srov. Lk 2,19). Jsou to tři postoje Panny Marie: málo mluvit, hodně naslouchat a střežit v srdci. A těch několik případů, kdy promluví, přináší výraznou stopu. Například v Janově evangeliu je velmi krátká věta, kterou pronesla Maria a která je poselstvím pro křesťany všech dob: „Udělejte všechno, co vám řekne“ (srov. 2,5). Je to zvláštní: jednou jsem slyšel jednu velmi dobrou, velmi zbožnou stařenku, která nestudovala teologii, nic. Byla velmi jednoduchá. A ona mi řekla: „Víš, jaké gesto vždycky dělá Panna Maria?“ Nevím:

hýčká tě, volá tě... „Ne: gesto, které Panna Maria dělá, je toto [papež ukazuje prstem]“. Nerozuměl jsem: Co to znamená? „Vždycky ukazuje na Ježíše.“ To je krásné: Panna Maria si nic nebere pro sebe, ona ukazuje na Ježíše. Dělejte to, co vám říká Ježíš: taková je Panna Maria. Maria ví, že Bůh promlouvá k srdci každého z nás, a žádá nás, abychom toto slovo proměnili v činy a rozhodnutí. Dokázala to víc než kdokoli jiný a ve skutečnosti je přítomna v zásadních okamžicích Ježíšova života, zejména v nejvyšší hodině smrti na kříži.

Drazí bratři a sestry, zakončíme tuto sérii katechezí o duchovním rozlišování: rozlišování je umění, umění, kterému se lze naučit a které má svá pravidla. Pokud se mu dobře naučíte, umožní vám prožívat duchovní zkušenost stále krásnějším a vyrovnanějším způsobem. Rozlišování je především dar od Boha, o který je třeba vždy prosit,

aniž bychom se kdy považovali za experty a za soběstačné. Bože, dej mi milost, abych v životních situacích dokázal rozlišit, co musím udělat, jak mám věci chápat. Dej mi milost rozlišovat a dej mi někoho, kdo mi při rozlišování pomůže.

Hlas Boží je vždy rozpoznatelný, má jedinečný styl, je to hlas, který utěšuje, povzbuzuje a dodává jistotu v těžkostech. Evangelium nám to neustále připomíná: „Neboj se, neboj se“, říká. Jak krásné je to slovo anděla Marii (Lk 1,30). Po zmrtvýchvstání Ježíše je to opět „Neboj se“, to je totiž Boží styl: „Neboj se.“ „Nebojte se!“, opakuje nám i dnes Bůh. Budeme-li důvěřovat jeho slovu, budeme dobře zvládat životní zápasy a budeme schopni pomáhat druhým. Jak říká žalm, jeho slovo je svítilnou pro naše kroky a světlem na naší cestě (srov. 119,105).

RadioVaticana.cz / Rome Reports

pdf | dokument generován automaticky
z [https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/
papez-o-duchovnim-doprovazeni/](https://dev.opusdei.org/cs-cz/article/papez-o-duchovnim-doprovazeni/)
(05.08.2025)